

ISRAEL ĐƯỢC PHARAON THẢ CHO ĐI HAY HỌ TRỐN THOÁT?

Câu Hỏi:

Khi ra khỏi Ai Cập, người Israel được giải phóng khỏi tình trạng nô lệ **với sự đồng ý của Pharaon** (Xh 13, 17: “*Khi Pharaon thả cho dân đi, Thiên Chúa không dẫn họ theo ngã đường xuyên qua xứ Philitinh, dù đường đó gần hơn, vì Thiên Chúa nói: “Khi thấy phải chiến đấu, dân có thể hối hận mà quay về Ai Cập”*)

hay họ trốn thoát (Xh 14, 5): “*Có tin báo cho vua Ai Cập là dân đã chạy trốn rồi*”.

Trả lời:

1. Tìm hiểu vấn đề: Khi ra khỏi Ai Cập, người Israel được giải phóng khỏi tình trạng nô lệ **với sự đồng ý của Pharaon** (Xh 13, 17).

Xin xem hoàn cảnh ra đời của sự đồng ý này:

Xh 12,29-33: 'Vào nửa đêm, ĐỨC CHÚA sát hại mọi con đầu lòng trong đất Ai-cập, từ con đầu lòng của vị Pha-ra-ô đang ngồi trên ngai báu, đến con đầu lòng của người tù đang ở trong ngục và mọi con đầu lòng của loài vật. Đêm ấy, Pha-ra-ô thức dậy, cùng với tất cả bề tôi và mọi người Ai-cập, và tại Ai-cập vang lên tiếng kêu la, vì không có nhà nào mà không có người chết. Đang đêm nhà vua triệu ông Mô-sê và ông A-ha-ron đến và bảo: “Cả các người lẫn con cái Ít-ra-en, đứng lên, đi ra, không được ở giữa dân ta nữa ! Đi mà thờ phượng ĐỨC CHÚA như các người đã nói ! Cả chiên cừu, bò bê của các người, cũng hãy đem đi như các người đã nói. Đi đi và cầu phúc cho cả ta nữa.” Người Ai-cập hối thúc con cái Ít-ra-en và vội vàng thả cho họ ra khỏi nước, vì chúng nói : “Chúng ta chết cả lũ đến nơi rồi !” '

a. Liệu sự đồng ý của Pha-ra-ô thả dân Ít-ra-en vào lúc nửa đêm trong lúc 'tang gia bối rối' có giá trị không, hay cũng như bao nhiêu lần trước ?

Ví dụ:

- Xh 8,4: 'Pha-ra-ô mới triệu ông Mô-sê và ông A-ha-ron đến và bảo : “Hãy cầu xin ĐỨC CHÚA đuổi ếch nhái đi xa ta và dân ta, rồi ta sẽ thả dân ra để chúng đi tế lễ ĐỨC CHÚA.” '

- Xh 8,24: 'Pha-ra-ô nói : “Ta, ta sẽ thả các người ra, để các người đi tế lễ ĐỨC CHÚA là Thiên Chúa của các người, trong sa mạc ; chỉ có điều là không được đi xa quá đ. Các người hãy cầu cho ta.”

Chú thích: đ.Pha-ra-ô nhượng bộ tùy theo áp lực của các tai ương : ban đầu, cương quyết không chấp thuận lời thỉnh cầu xin đi tế lễ Đức Chúa (x. Xh 5,1-4), rồi hứa (x. 8,4), đồng ý cho đi, nhưng trong nước thôi (x. Xh 8,21) và đi vào sa mạc nhưng không được xa quá (x. Xh 8,24). Nhưng cứ mỗi lần tai ương qua đi thì Pha-ra-ô rút lại lời hứa hoặc quyết định. Sự cứng lòng, cương quyết trong ý định không cho dân đi, ngày càng tăng. Quyền năng của Đức Chúa, ngược lại, càng bộc lộ mạnh mẽ và rõ rệt hơn.

- Xh 9, 27-28: 'Pha-ra-ô sai người triệu ông Mô-sê và ông A-ha-ron đến và nói với các ông : “Lần này, chính ta có tội. ĐỨC CHÚA là Đấng công chính, còn ta và dân ta đều làm lỗi. Hãy khẩn cầu ĐỨC CHÚA đi ! Sấm sét và mưa đá như thế đủ rồi ! Ta sẽ thả các người ra và các người sẽ không còn phải ở lại lâu hơn nữa.” '

- Xh 10,16: 'Pha-ra-ô vội triệu ông Mô-sê và ông A-ha-ron đến và nói : “Ta đắc tội với ĐỨC CHÚA, Thiên Chúa của các người, và với các người. Vậy giờ đây, xin xá tội cho ta lần này nữa thôi, và hãy khẩn nài ĐỨC CHÚA, Thiên Chúa của các người, ít ra là đẩy xa ta cái tai hoạ chết người này.” '

- Ông Mô-sê từng phải nói: “Khi ra khỏi nơi đây, tôi sẽ cầu ĐỨC CHÚA. Ngày mai, ruồi nhặng sẽ rời khỏi bệ hạ, khỏi bề tôi và dân của bệ hạ. Có điều là xin bệ hạ đừng phỉnh gạt hoài, không chịu thả dân ra để họ đi tế lễ ĐỨC CHÚA.” (Xh 8,25)

b. Hơn nữa, những người lính biên phòng Ai-cập, và chủ những công trình xây dựng trên đất Ai-cập đang sử dụng lao động Ít-ra-en có biết mệnh lệnh này của Pha-ra-ô ban ra vào lúc nửa đêm, lúc mà cả nước đang tang tóc vì mất con đầu lòng, mất cả người nổi ngôi không ? Pha-ra-ô có trao cho người Ít-ra-en bằng chứng nào nói rằng họ được phép nghỉ lao dịch để ra đi không ?

Chắc chắn là không, vì họ biết Pha-ra-ô đã nhiều lần nói 'thả' nhưng lại thôi không thả; làm gì có bằng chứng. Lời nói gió bay !

2. Tuy nhiên, người dân Ít-ra-en biết đây là giờ phút quyết định. Họ đã cử hành Lễ Vượt Qua, đánh dấu trang đầu tiên trong lịch sử dân tộc. Tuy xuất hành trong hồi hải, họ đã chuẩn bị sẵn sàng cho mọi tình huống:

- Xh 12,35-36: 'Con cái Ít-ra-en đã làm theo lời ông Mô-sê; họ đã xin người Ai-cập những đồ bạc, đồ vàng và áo xống. ĐỨC CHÚA cho dân được cảm tình của người Ai-cập, chúng làm như lời họ xin, và họ đã tước đoạt của cải người Ai-cập.'

- Xh 13,19: 'Ông Mô-sê đem theo hài cốt ông Giu-se, vì ông Giu-se đã bắt con cái Ít-ra-en thề khi ông nói: “Thế nào Thiên Chúa cũng sẽ thăm viếng anh em; bấy giờ anh em sẽ đưa hài cốt tôi từ đây lên với anh em.” '

- Xh 13,8b: '... Con cái Ít-ra-en vũ trang đầy đủ từ đất Ai-cập đi lên.'

Cuộc Xuất Hành Xh 12,37-39: 'Con cái Ít-ra-en nhổ trại rời Ram-xết đi Xúc-cốt, có khoảng sáu trăm ngàn bộ hành c, chỉ kể đàn ông không kể trẻ con. Cả một đám đông hỗn tạp d cùng lên với họ, mang theo chiên cừu, bò dê, hợp thành một đàn súc vật đông đảo. Họ lấy bột đã nhào đưa từ Ai-cập ra mà nướng thành bánh không men, vì bột chưa dậy men; họ bị trục xuất khỏi Ai-cập, không được chậm trễ, nên ngay cả lương thực cũng không kịp chuẩn bị.'

Chú thích:

c. *Sáu trăm ngàn bộ hành*, tức là số người nam có khả năng chiến đấu (Ds 11,21 ; x. Xh 38,26 ; Ds 1,46 ; 2,33 ; 26,51). Con số hơi phóng đại, đề cao quyền năng của Đức Chúa : cuộc chiến thắng của Đức Chúa có tính cách toàn diện, mau lẹ và hùng vĩ.

d. *Đám đông hỗn tạp*: có thể những người Ai-cập hoặc Sê-mít đã lợi dụng cuộc xuất hành của dân Ít-ra-en để đào thoát (x. Ds 11,4 ; Đnl 29,11 ; Gs 8,35).

3. Kết luận: Vậy nói dân Ít-ra-en ra đi khỏi đất Ai-cập với sự đồng ý của Pha-ra-ô cũng đúng, mà nói rằng họ trốn thoát cũng chẳng sai.

- Những bằng chứng ở trên cho thấy Pha-ra-ô không phải là vị 'quân tử nhất ngôn'. Xét tiền sử của Pha-ra-ô thì sự đồng ý của nhà vua trong trường hợp này không có giá trị gì cả.

- Những người báo tin trốn thoát này (Xh 14,5) biết đúng ý của nhà vua, phải cho dân Ít-ra-en một cái tội thì mới đem quân truy đuổi được chứ.

Tuy nhiên, không nên kết tội nhà vua vì không ai muốn mất một lực lượng lao động hùng hậu và 'miễn phí' cho đất nước. Có lẽ khi bừng tỉnh sau đại tang thì nhà vua và quần thần mới tự hỏi: ' "Ta đã làm gì vậy ? Ta đã thả cho Ít-ra-en đi, thành ra bọn chúng hết làm nô lệ cho ta !" ' (Xh 14,5b)

'Nhà vua cho thắng chiến xa và đem quân đi theo. Vua lấy sáu trăm chiến xa tốt nhất, và tất cả các chiến xa của Ai-cập, chiếc nào cũng có chiến binh. ĐỨC CHÚA làm cho lòng Pha-ra-ô vua Ai-cập ra chai đá, và vua ấy đuổi theo con cái Ít-ra-en, trong khi con cái Ít-ra-en đi ra, giơ tay đắc thắng (Xh 14,6-8).

Lm John Minh